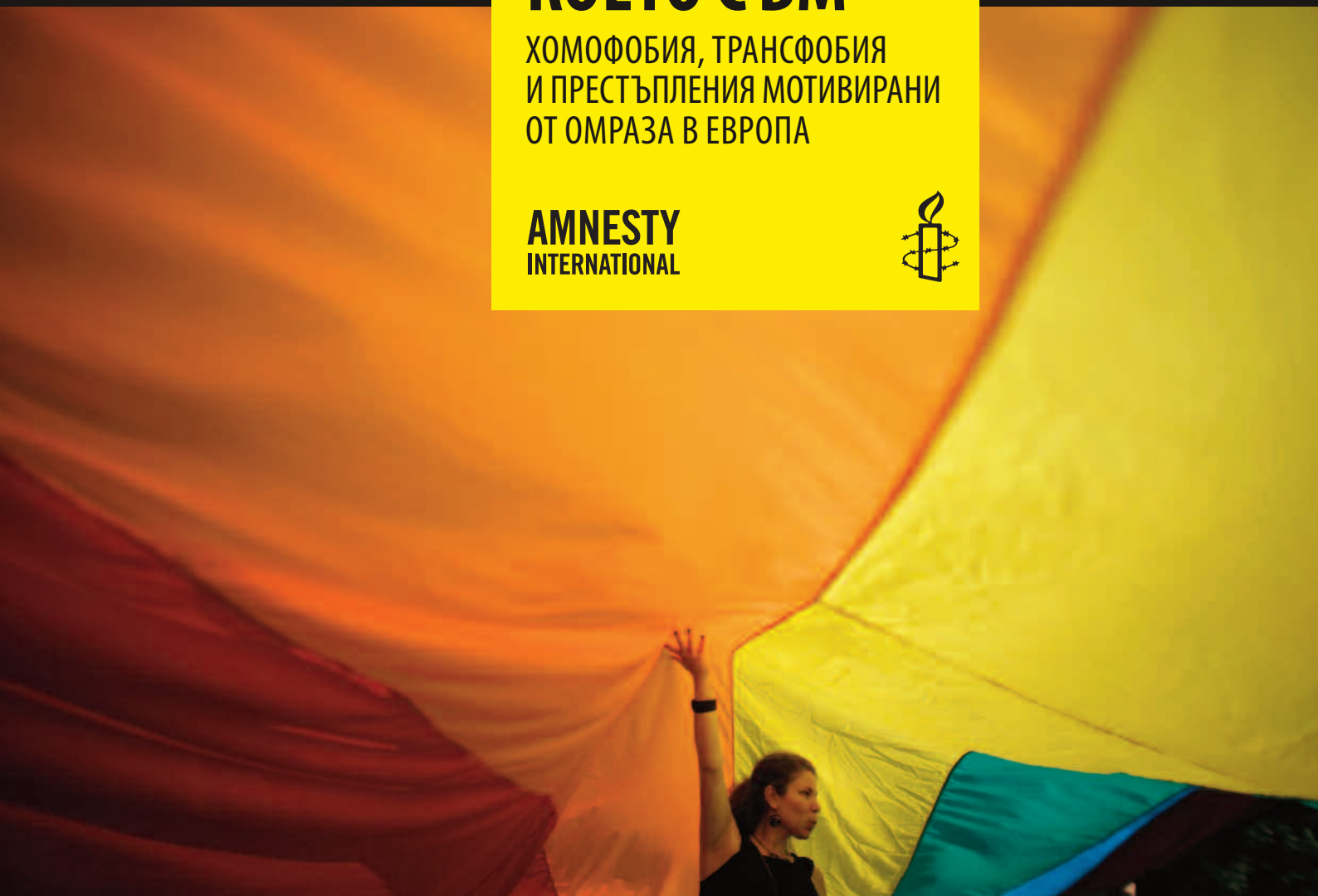

ЗАРАДИ ТОВА, КОЕТО СЪМ

ХОМОФОБИЯ, ТРАНСФОБИЯ
И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ МОТИВИРАНИ
ОТ ОМРАЗА В ЕВРОПА

AMNESTY
INTERNATIONAL

“Искаха да ме заколят само заради това, че лицето ми е по-мъжествено и защото гласът ми издаде, че съм транссексуален.”

Мишел, Италия, Март 2013.

Въпреки че статутът на лесбийките, гейовете, бисексуалните, транс и интерсексуалните хора (ЛГБТИ) се е подобрило през последните години в някои Европейски държави, предразсъдъците, дискриминацията и мотивираните от омраза престъпления продължават дори и в страни, в които еднополовите отношения са сравнително добре приети и институцията на брака е отворена за всички двойки, независимо от техния пол и сексуална ориентация.

Поради дискриминацията, предразсъдъците и насилието, много хора в Европа продължават да крият своята сексуална ориентация и полова идентичност, включително и от колеги, приятели, съученици и членове на семейството. Едно проучване през държавите в ЕС, публикувано наскоро от Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA), близо 70% от анкетираните ЛГБТИ винаги или често е трябвало да прикриват тяхната сексуална ориентация или полова идентичност в училище.

ЛГБТИ личности, могат да се срещнат с насилие навсякъде: на улицата, в барове и клубове, дори у дома - понякога от членовете на семейството. Италианска неправителствена организация (AGEDO), която предоставя консултации на родителите на младите ЛГБТИ в Палермо, описва случаи, когато тийнейджърите са били сексуално малтретираны от техните роднини, както и случаи, когато те са били затваряни в домовете си или прогонени от тях или дори водени при "магьосници", които да им помогнат да "поправят" тяхната сексуална ориентация или полова идентичност.

Насилието, мотивирано от реалната или предполагаема сексуална ориентация или полова идентичност на жертвата е широко разпространено, въпреки че точният размер не е известен. Според Агенцията за основните права, един от всеки четирима от лицата ЛГБТИ, включени в проучването са били нападнати или застрашени от насилие през последните пет години. За съжаление, само малка част от европейските държави събират данни за хомофобски и трансфобски

престъпления от омраза. Според Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ), 13 страни от ЕС събират някаква информация за хомофобските престъпления от омраза, а само пет събират данни за трансфобски престъпления на омраза. Въпреки това, само четири от тях са предоставили информация за тези престъпления на ОССЕ Бюрото за демократични институции и човешки права през 2011 година.

Мотивираното от омраза насилие има изключително вредно, дълготрайно въздействие върху жертвите. Също така, това насилие поражда широко разпространен климат на страх сред хората ЛГБТИ, групи и общности и особено, когато държавите не успеят да изправят извършителите пред правосъдието, това създава ясно изразено недоверие във властите.

С цел ефективно справяне с престъпленията от омраза на база сексуална ориентация и полова идентичност, властите трябва да направят подобрения в няколко области. В момента има пропуски в законодателството в много страни от ЕС, а разследването и наказателното преследване на престъпленията от омраза са често погрешни. Подкрепата към жертвите е недостатъчна и те често не желаят да съобщават за престъпленията в полицията, което води до безнаказаност на нападателите. Тази статия цели да подкрепи идентифицираните проблемни области с илюстративни казуси. Също така предоставя информация за хомофобичните и трансфобичните престъпления от омраза и дава препоръки както на националните власти, така и на Европейския съюз.

Горе: Анти протестиращите в Балтийско гордост във Вилнюс, Литва, Юли 2013 година.

На корицата: Активист докосне дъгов флаг по време на четвъртата годишна парада Прайд в София 18 юни 2011. Дъговия флаг отдавна е бил свързан с общностите ЛГБТИ, откакто за първия път се появи в Сан Франциско, САЩ през 1978 година.

© REUTERS/Stoyan Nenov

© Amnesty International

ЗАЩО МОТИВЪТ „ОМРАЗА“ Е ОТ ЗНАЧЕНИЕ

Престъпленията от омраза са криминални престъпления насочени към лица или техни характеристики, поради тяхната реална или предполагаема връзка с група, определена по защитена характеристика като етническа принадлежност, религия, сексуална ориентация или полова идентичност.

Това е дискриминационен характер на мотива, който разграничава престъпленията от омраза от останалите престъпни деяния, поради което е изключително значимо разследването да изясни обстоятелствата около извършване на престъплението. Това не винаги е лесно, особено в случаите, когато омразата е прикрита, или когато е една от причините за извършване на престъплението.

Европейският съд по правата на човека посочва, че неуспехът да се предприемат всички необходими стъпки, за да се разобличи този мотив е равнозначно на провал да се прави разлика между ситуации, които са коренно различни така, че е нарушение на забраната на дискриминация.

Осигуряването на възможност омразата като мотив да се идентифицира, дава възможност за събиране на статистически данни и разработване на ефективни стратегии за борба и предотвратяване на бъдещи престъпления от омраза. По-ефективни стратегии, съчетани с актове за денонсиране на престъпления от омраза от страна на държавните служители, спомага да се изгради доверие в целевите групи към способността и желанието на държавата да защитава техните права. Това от своя страна насърчава докладването на престъпленията пред полицията от маргинализираните лица или членове на групи и общности, и улеснява успехът на разследванията и наказателните преследвания.

АНА, ГЪРЦИЯ

За много хора, да живеят открито с истината, води до дискриминация, дори насилие. Например, Ана, 25-годишна транс жена е била подложена на тормоз и насилие във вечерно училище в Атина. През юни 2012 г Ана става жертва на сериозна атака, когато, както се тръди, двама мъже изливат бензин върху нея и се опитат да я подпалят пред училището,

което посещава. В началото на следващата учебна година, новият директор отказва да я запише освен ако тя "не се държи като мъж". На Ана и се разрешава да носи дрехи, чрез които да изразява своята полова идентичност, но продължава да бъде жертва на тормоз и заплахи от своите връстници.

ПРОПУСКИ В ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО

"Сегашната липса на законодателство в областта на престъпленията от омраза, извършени въз основа на сексуална ориентация и полова идентичност пречи на възможността на полицията и прокуратурата надлежно да вземат под внимание мотивът „омраза“"

Франческо Месинео, прокурор, Палермо (Италия)

Физическото насилие към лица на база реалната им или предполагаема сексуална ориентация или полова идентичност са престъпления от омраза. Тези действия нарушават няколко човешки права, включително правото на живот, правото на физическа неприкосновеност, правото да бъдат свободни от малтретиране, както и правото на недискриминация.

От държавите се изисква съгласно международното право да се борят с престъпленията от омраза, включително и въз основа на сексуална ориентация

и полова идентичност. Преди всичко, държавите трябва да приемат законодателство, което забранява престъпления от омраза и да изисква органите на досъдебното производство да разкрият всеки, предполагаемо дискриминационен мотив, свързан с престъплението.

Повечето държави в Европа изпълняват разпоредбите като или гарантират, че мотивът «омраза» свързан с престъпление от общ характер ще бъде считано за утежняващо вината обстоятелство, или чрез криминализирането на определени видове престъпления, извършени с мотив «омраза». Други са приели смесен подход.

Въпреки това, някои държави, включително и тези в таблицата на стр. 6, все още не са приели изрично в законодателството си, че престъпление, извършено на основата на реална или предполагаема сексуална ориентация и полова идентичност представлява

ПРОПУСКИ В ЕВРОПЕЙСКИТЕ СТАНДАРТИ

През 2008 г. Европейският съюз прие инструмент, насочен към борбата с расизма и ксенофобията (Рамково решение 2008/913/ПВР).

Член 4 от Рамковото решение установява, че расистки или ксенофобски мотив, свързан с престъпление, следва да се счита за утежняващо обстоятелство или да бъде взет предвид при определяне на наказанието, когато държавите-членки преследват расово мотивирани престъпления от омраза.

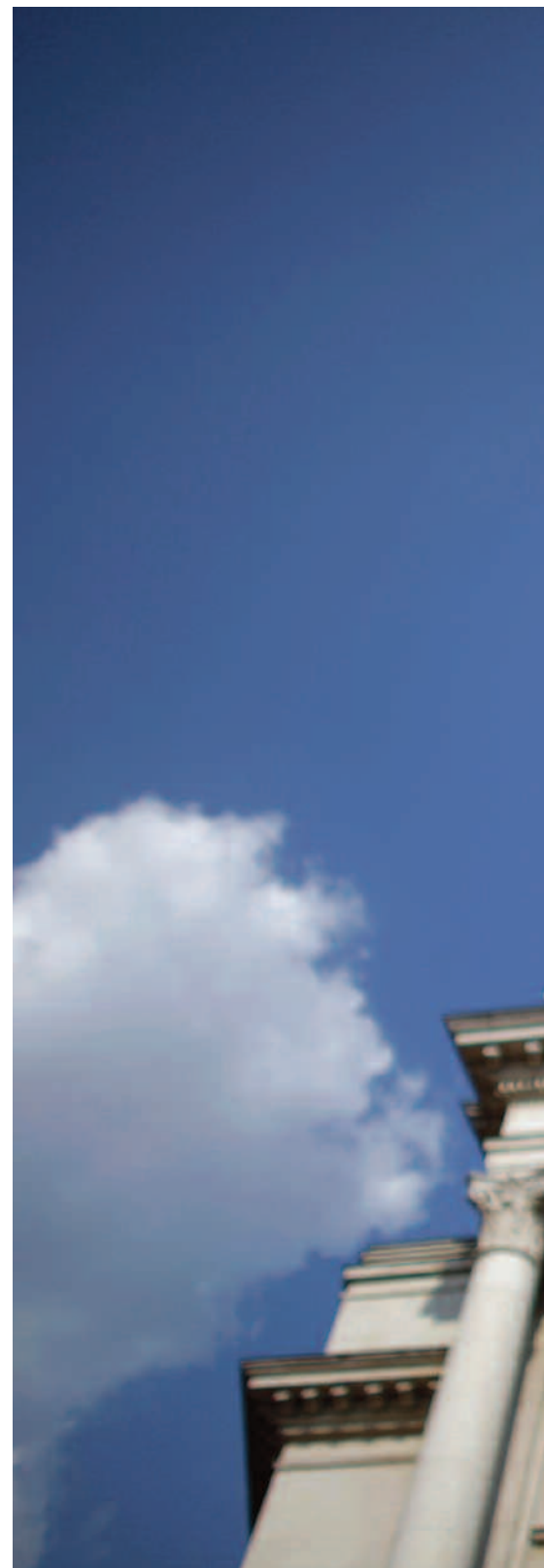
Въпреки че сексуалната ориентация и половата идентичност са забранени основания за дискриминация по силата на международното и европейското право за човешките права, Рамковото решение не се прилага за престъпления от омраза, мотивирани от тези основания.

Член 4 от Решението е включено в националното законодателство в почти всички страни-членки на ЕС. На практика обаче, тази разпоредба не е съумяла да гарантира, че разследването и съдебното преследване

на национално ниво, ефективно ще различи и вземе под внимание расистки подбуди, възможно свързани с престъпното деяние.

Съветът на ЕС е необходимо да преразгледа настоящото рамково решение до края на 2013 г., въпреки че не е ясно до момента дали разширяване на неговия обхват ще бъде част от прегледа. А именно това е нужно.

През октомври 2012 г. ЕС прие директива, насочена към установяване на стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления (Директива 2012/29). Въпреки че не е насочна конкретно към борбата с престъпленията от омраза, настоящата директива включва основните разпоредби по отношение на правата на жертвите да бъдат чути и да бъдат надлежно информирани за съдебното производство, да имат достъп до услуги за подпомагане и обучение на съдебните власти и полицията. Директивата призовава властите да се отнасят за жертвите на престъпления равностойно и без всякаква дискриминация, включително въз основа на сексуалната им ориентация и полова идентичност. Европейската комисия в момента изготвя насоки за прилагането му.

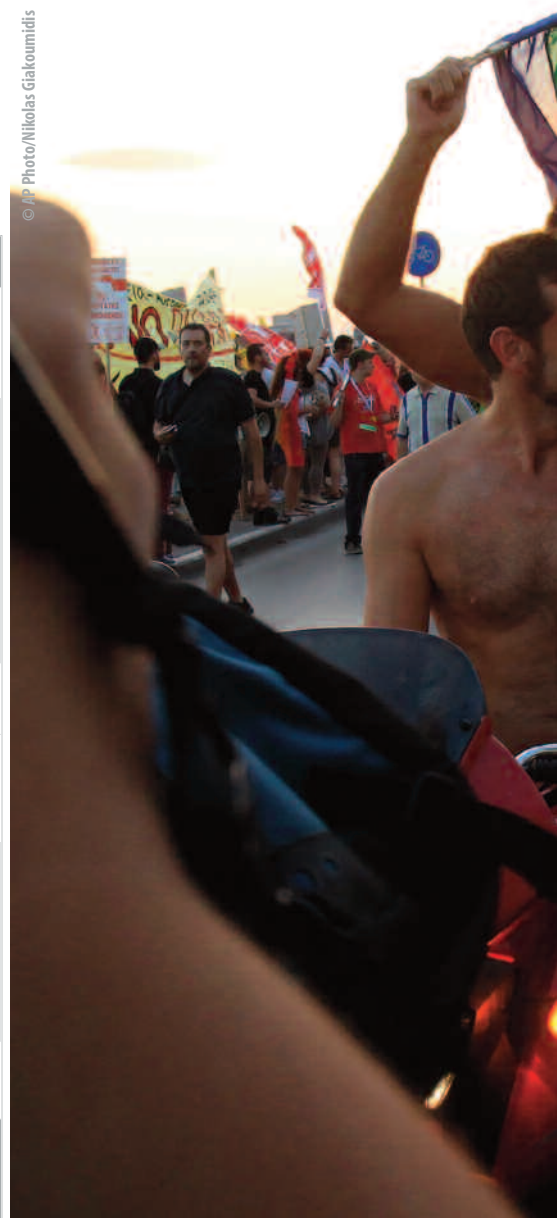
престъпление от омраза. Подобен пропуск съществува и в европейското право.

Липсата на адекватно законодателство не позволява всеки предполагаемо хомофобски или трансфобски мотив да бъде ефективно взет под внимание при разследването, наказателното преследване и осъждането на престъпления от омраза.

Например, прокурори в Италия и България твърдят пред Амнести Интернешънъл, че тъй като престъпленията, извършени с хомофобски и трансфобски мотиви не са били определени в закона като представляващи престъпления от омраза, те не могат да бъдат преследвани или наказвани като такива.

Активист вълни дъгов флаг пред сградата на българския парламент по време на петата годишна Прайд парад в София, юни 2012.

ЛИПСА НА ЗАЩИТА СРЕЩУ ХОМОФОБСКИ И ТРАНСФОБСКИ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ОТ ОМРАЗА В НЯКОИ СТРАНИ ОТ ЕС		
България	Наказателен кодекс Член 162, 163 и 165	Насилие и групово насилие срещу личността или имуществото основани на раса, религия, националност или политически убеждения са самостоятелни престъпления.
Чехия	Наказателен Кодекс Член 219, 221, 222 и 257	За някои престъпления (включително убийство, физическо насилие, наказателно увреждане) мотиви, свързани с расата, етноса и политическите убеждения на жертвата (ите) могат да се считат като утежняващи вината обстоятелства при определянето на наказанията.
	Наказателен кодекс Член 196	Насилието, мотивирано до голяма степен от политическите убеждения, националност, раса, религия или убеждения на жертвата представлява самостоятелно престъпление.
Германия	Наказателен кодекс	Наказателният кодекс не предвижда разпоредби за престъпление извършено от омраза
	Полицейска криминална регистрационна система	Престъпления от омраза са под категория на „политически мотивирани престъпления“. Съществуват два вида престъпленията от омраза: ксенофобски и антисемитски.
Италия	Закон No.: 654 от 13 октомври 1975 г.	Насилие или подбуждане на насилие, въз основа на раса, етнически произход, националност или религия, е самостоятелно престъпление.
	(изменена впоследствие през 1989 г., 1993 г. и 2006 г.)	Извършването на други престъпления на основата на раса, етнически произход, националност или религия е утежняващо обстоятелство.
Латвия	Наказателен кодекс Раздел 48	Извършването на престъпление с расистки мотив е утежняващо вината обстоятелство.
Извън ЕС	Законодателни пропуски съществуват, в включително съседни държави като Украйна и Молдова и страни и страните-кандидатки като Турция, БЮРМ (Македония) и Черна гора.	

ИТАЛИЯ

Насилие или подбуждане на насилие, основано на раса, етнически произход, националност или религия, е конкретно престъпление в Италия. Въпреки това, същото деяние, извършено на основа на полова идентичност и сексуална ориентация не се счита за престъпление от омраза.

Наказателния Кодекс прилага "общи утежняващи обстоятелства" в случаите, когато престъплението е по тривиални причини или по жесток начин (чл. 61 НК). Такива утежняващи вината обстоятелства, макар и рядко, са били прилагани за хомофобски или трансфобски престъпления от омраза.

Полицията не е задължена да взема предвид половата идентичност или сексуална ориентация в разследването на престъпления, или официално да регистрира тези предполагаеми мотиви, когато взимат показания от жертвите. Прокурорите не могат изрично да посочват полова идентичност и сексуална ориентация като предполагаем мотив за престъпно деяние и повдигане на обвинения срещу заподозрени, както и съдиите не са длъжни да вземат предвид тези основания при определяне на присъдата.

През последните години парламента на няколко пъти отхвърли законопроекта, насочен към разширяване на обхвата на съществуващото законодателство върху мотивирано от омраза насилие на база сексуална ориентация и полова идентичност. Разискването на нов

законопроект започна през юни 2013 година и продължава. Поправките са спешно необходими.

Обсерваторията за сигурност срещу дискриминационни действия (OSCAD) на Министерството на Вътрешните Работи (МВР) съобщава за 40 случаи на престъпления от омраза, мотивирани от сексуалната ориентация от 2010 г. до март 2013 година. Неправителствената организация Гей Хелплайн (Gay Helpline), която осигурява безплатна правна и психологическа консултация и помощ на жертвите на дискриминация и насилие в цялата страна, получили информация за 750 случаи на словесни и физически нападения, насочени към ЛГБТИ лица през 2011 година. Според Трансджендър Европа (Transgender Europe), 20 транс хора са били убити между 2008 и март 2013 година.

МИШЕЛ, ИТАЛИЯ

На 14 февруари 2012 г., Мишел, млада транс жена беше пребита от няколко души в един клуб в Катания. Един от нападателите се опитал да флиртува с нея на дансинга. Когато тя го отблъснала, той разбрал, че тя има мъжки глас и извиква: "О, ти си педераст!", преди да я удари в лицето. Мишел каза на Амнести Интернешънъл, че малко по-късно десет души, които са били в клуба започнали да я ритат и удрят, използвайки ругатни като «Отвратително! Ти си мъж, педераст!» "

Мишел е била сериозно ранена. Мишел докладва инцидента пред полицията като посочва, че е била нападната заради нейната полово идентичност. Грубият език, използван от нападателите, както и динамиката на атаката са били споменати в доклада на полицията.

Един от заподозрените е бил идентифициран. Въпреки че делото още не е започнало, мотивът трансфобия няма да бъде изрично взет предвид при съдебното производство на това престъпление или при определяне на наказанието, поради пропуските в наказателното законодателство.

"Повече от година след инцидента все още се страхувам ... След нападението не можех дори да вървя по улицата, без многократно да се обръщам назад и да проверявам дали някой не върви зад мен, за да ме нападне ... Аз съм все още травмирана, понякога имам кошмари."

Мишел, която бе нападната в Катания, Италия

Горе: Кметът на Солун - Янис Бутарис говори с гей активисти по време на парад в Солун, Гърция, юни 2013.
Вляво: Мишел след нападението -2012.

РАЗСЛЕДВАНЕ И НАКАЗАТЕЛНО ПРЕСЛЕДВАНЕ

Престъпленията от омраза са особено бруталните прояви на дискриминация. Държавите следва да създадат по-широки политики, насочени към премахване на дискриминацията и насърчаване на равенството. Важно е да се гарантира, че дискриминационните мотиви на престъпленията от омраза ще бъдат разследвани, признати и публично осъдени от властите и политическите лидери, не само за по-ефективно предотвратяване на бъдещи подобни престъпления, но и за борбата с дискриминацията и спирането на изпращането на сигнали към обществото, че подобни действия остават безнаказани.

Държавите трябва да гарантират, че разследването на предполагаеми престъпления от омраза е адекватно,

цялостно, бързо, безпристрастно и независимо. Всеки предполагаем мотив на омраза трябва да бъде взет предвид по време на разследването и наказателното преследване на престъплението. Много държави в ЕС не са в състояние да направят това последователно.

Разследващите органи трябва да гарантират, че всички необходими стъпки са предприети за осигуряване на всички доказателства, свързани с престъплението, включително във връзка с всеки дискриминационен мотив. Това важи дори и в случаите, когато жертвите не съобщават за такъв мотив. За тази цел, полицията и съдебната власт трябва да бъдат подходящо обучени да разпознават, регистрират и третираят по подходящ начин всички доказателства за дискриминационен мотив за престъпление.

СТЕФАНΟΣ, ГЪРЦИЯ

На 28 август 2012 г. рано сутринта Стефанос се разхождал в близост до площад Омония, Атина, с приятел. Двама мъже се приближили до тях и ги попитали дали са гейове. След положителния отговор, мъжете казали: "Сега да видим какво се случва", и си отишли. След няколко минути те настигнали Стефанос и приятелят му, хвърлили ги на земята и многократно ги ритали и блъскали, крещейки хомофобски обиди към тях.

Стефанос успява да се обади в полицията, докато лежи на тротоара. Полицията пристига след няколко минути. Стефанос съобщава, че е станал жертва на хомофобска атака. Полицаите го попитали какво е хомофобски атентат.

Имало и някои свидетели, включително собственика на близкия щанд за вестници. Въпреки това полицията не разговаря с тях за събиране на допълнителни подробности за случилото се. "Те дори не излязоха от колата". След това полицаите предлагат на Стефанос да съобщи в най-близкото полицейско поделение за нападението, но отказат да го придружат. Той отива сам в полицията. Полицейските служители в службата отново го питат какво е хомофобска атака. Осведомеността на Стефанос за хомофобско насилие, както и факта,

че той е отворен за сексуалната си ориентация, са от особена важност в този случай за регистриране на този акт, въпреки че би следвало да бъде задължение на полицията да събира и регистрира всички елементи на едно престъпление, включително предполагаемите мотиви, възприемани като такива от жертвите.

Предполагаемият хомофобски мотив бе посочен в доклада на полицията. "Исках тази атака да бъде регистрирана като хомофобска, защото знам, че е важно тези атаки да са регистрирани като такива", заяви Стефанос.

На 4 септември 2012 г., Стефанос подава жалба срещу неизвестен извършител заради атаката. В жалбата се посочва, че има трафик камери, които са записали събитията. Адвокатът на Стефанос получава заповед за полицията, с която да се запазят записите от камерите, които в противен случай биват изтрети след седем дни.

Въпреки многократните искания, нито Стефанос, нито неговият адвокат получават някаква информация за напредъка, постигнат от разследването, включително дали записите са били проверени.

Стефанос на дясната с партньора си на Парад в Атина 2012 г.

Рисука на цената позовава на опитите да спира "Прайд" събитие в Сплит, Хърватия, юни 2011 година.

ГЪРЦИЯ

Член бб от Наказателния Кодекс посочва мотиви, свързани с расата, жертвите или сексуалната им ориентация като утежняващи вината обстоятелства от години. През март 2013 г., точи член бе изменен, за да включи също половата идентичност.

Местни НПО се оплакват обаче, че на практика, полицейските и съдебни органи често не взимат под внимание мотиви за престъпление от омраза при разследването и преследването на престъпленията от омраза. Създаването на специални дирекции към полицията и местните звена през декември 2013 г., биха могли да допринесат за решаване на този проблем, но тези звена и дирекции са били създадени само за

справяне с престъпления от омраза, а не престъпления, извършени по други забранени основания като сексуална ориентация и полова идентичност.

През 2013 г. Националната мрежа на НПО за записване на расисткото насилие започна да събира данни за престъпления от омраза, мотивирани от сексуалната ориентация и половата идентичност на жертвите. Към днешна дата, два случая са докладвани. Официални данни за хомофобски и трансфобски престъпления от омраза не се събират.

ПАВЛА, ХЪРВАТИЯ

На 31 януари 2010 г., Павла отива на клуб с приятели. Един мъж се опитва да флиртува с нея, а след това прави изрични сексуални предложения; Павла му казва, че е лесбийка. Когато тя напуска клуба, мъжът я чака отвън, заедно с петима други човека. Павла била ругана и след това физически нападната от мъжа, когото е срещнала в клуба. Тя била многократно ритана в главата и тялото. Мъжът избягал, само след като друг приятел на Павла е излязъл от бара и го е заплашил с фалшиво на огнестрелно оръжие.

Павла съобщава какво се е случило в полицията, включително и хомофобските коментари. Тя е откарана в болница, къде е лекувана, нараняванията по главата и лицето ѝ са били третирани и е останала под медицинско наблюдение в продължение на няколко часа. Павла многократно се опитва да получи информация за нейния случай, ходи в полицията няколко пъти през месеците след атаката. "Всеки път, когато се опитвах да се свържа с полицията и да получа повече информация за случая си, начинът по който се държаша с мен ме караше да мисля, че не приемат жалбата ми на сериозно и искаха просто да ме изпратят у дома..."

Въпреки че, хърватското законодателство изрично определя престъпленията от омраза, както всяко престъпление, мотивирано от личностните характеристики, включително сексуална ориентация, предполагаемия хомофобски мотив зад атаката срещу Павла не е регистриран от полицията. Атаката срещу нея е била класифицирана от полицията като дребно престъпление, въпреки че някои други случаи на физическо насилие, мотивирано от сексуалната ориентация на жертвите, са били обявени за криминални престъпления. От полицията посочват в доклада, че заподозреният напада Павла, защото бил пиан. Той бе глобен от Първоинстанционния съд през юни 2010 г. и предполагаемия хомофобски мотив не е било взет под внимание. Тъй като нападението е било класифицирано като дребно престъпление,

законодателството регулиращо престъпленията от омраза не е било приложимо.

Павла не е била информирана за дело срещу нападателя си. Тя разбира, че той е обвинен и признат за виновен за дребно престъпление само няколко месеца след приключването на процеса благодарение на подкрепата на частен адвокат.

ХЪРВАТИЯ

Наказателния Кодекс определя като престъпление от омраза, престъпления, извършени на основата на лични характеристики. Сексуалната ориентация е изрично спомената в списъка на тези характеристики от 2006 г. насам, а половата идентичност от януари 2013 г., когато нов Наказателно-процесуален кодекс влезе в сила.

През 2011 г. правилник за дейността бива разработен с цел, създаване на стандарти за разследването, наказателното преследване и събирането на данни, както и за координиране реакцията на правоохранителните органи, съдебните и държавните институции.

Въпреки този положителен напредък, мотивирани от омраза физически нападения не винаги са били класифицирани надлежно и последователно. По-специално, някои случаи на физическо насилие са били класифицирани от полицията като леки нарушения. Мотивът «омраза» не може да бъде изцяло взет предвид от властите при обработката на леки престъпления, защото при такива престъпления не следва да се прилага закона за престъпление от омраза.

Правителствената Служба за правата на човека събира официални данни за престъпления от омраза, разбити по мотиви. Няколко случая на хомофобските престъпления от омраза са били регистрирани на годишна база с пик 45 от тези престъпления през 2011 г. проявени по време на (Split Pride) Сплит Прайд.

БАРИЕРИ ЗА ДОКЛАДВАНЕ

Според проучване на EC FRA, 80% от случаите на хомофобско и трансфобско насилие или тормоз, не се докладват в полицията, често поради страх от допълнително виктимизиране.

Невъзможността от страна на държавите да предотвратят, разследват и накажат престъпленията от омраза, или да разобличат и денонсират мотивът на омраза в престъпленията, подкопават доверието на хората ЛГБТИ в способността или желанието на държавата да ги предпази от тежки престъпления въз основа на равенство. Това от своя страна намалява вероятността хората да докладват за престъпления от омраза, което може да попречи на способността на полицията или други органи ефективно да се справи с престъпленията от омраза.

АННА, ИТАЛИЯ

Анна е транс жена, която живее в Болоня. През юли 2011 г. тя отива да се срещне с приятел в район на града, където има много транс проституиращи. Към нея се приближили двама млади мъже, които започнали да я тормозят физически, а когато тя ги отблъснала, те започнали да я удрят и ритат. Тя е спасена от приятел и е откарана в болница. Анна е била тежко ранена и трябвало да се подложи на лицева реконструктивна хирургия.

Тя съобщава за атаката на полицията, но заподозрени не са били идентифицирани. Анна споделя Амнести Интернешънъл за дискомфорта, който изпитва в полицейското управление. "Някой, който е там и който е транс се смята за нищо. Аз трябваше да обяснявам на полицията, че не съм проститутка, те смятаха, че съм ... въпреки че носеше ежедневна рокля и маратонки ... Но това не е проблем ... Това би ли променило фактът, че съм претърпяла насилие? Приятелят ми, който се обади в полицията и ме заведе в болницата го питаха предимно защо сме били в този квартал. Те питаха: "били сте там толкова късно през нощта... каква работа сте имали там?" Попитах и мен същото, когато отидох да давам показания – "но защо сте били там? Можете да ни кажете?"

След края на парада в Сплит, Хърватия, 2011. Събитието трябваше да бъде спряно, когато контра-протестиращите хвърлиха ракети срещу активистите.

По-общо казано, ЛГБТИ лица, често се чувстват неудобно да споменат тяхната сексуална ориентация или полова идентичност на властите. Някои от жертвите на престъпленията от омраза Амнести Интернешънъл от анкетиранияте заявиха, че са докладвали за хомофобските престъпления, които са преживели, поради техния открит начин на живот или защото са обявили публично тяхната сексуална ориентация.

Петрос, млад гръцки активист, нападнат с приятел през ноември 2012 г. на централния площад в Атина, заяви: "Моят приятел дори не искаше да се обади в полицията от начало. За мен също беше трудно да отида и да

докладвам. Трудно е, защото си мислиш, че след това ще трябва да се справяш и с полицията." Той добави: "Едно е да говорим за гей активисти и друго да говорим за гей обществото като цяло. Гей хората не съобщават за тези инциденти, защото не са явно гейове и се страхуват, че техните връстници ще разберат за тях. Гей активистите са по-склонни да докладват за тези инциденти на полицията, въпреки че те често се страхуват от хомофобски реакции от полицията".

"Всеки път, когато се опитвах да се свържа с полицията и да получа повече информация за случая си, начинът по който се държаха с мен ме караше да мисля, че не приемат жалбата ми на сериозно и искаха просто да ме изпратят у дома..."

Павла, Хърватия

ПОДПОМАГАНЕ НА ЖЕРТВИТЕ

Хомофобското и трансфобското насилие накара ЛГБТИ лица да се чувстват невидими, като защитна реакция срещу целенасочено насилие, което често води до високи нива на стрес, тревожност и депресия.

"Повече от година след инцидента все още се страхувам ... След нападението не можех дори да вървя по улицата, без многократно да се обръщам назад и да проверявам дали някой не върви зад мен, за да ме нападне ... Аз съм все още травмирана, понякога имам кошмари." Мишел каза, която бе нападната в Катания, Италия.

Петрос от Гърция (виж стр. 11) каза на Амнести Интернешънъл че, през Март 2013: "Бях малко уплашен, когато за първи път чух за нападенията, но най-вече се притеснявах, че това ще ни върне назад като общество ... Колкото до мен, след нападението срещу мен трябваше да потърся психологическа помощ. Това е преживяване, което ви засяга на много нива. На първо място, това е просто страхът. Страхувах се да вървя до вкъщи сам или постоянно гледах назад да видя дали някой ме следи. След този период не исках да бъда повече активист. Сега не мога да кажа, че има нещо останало в мен конкретно като чувство, но аз никога няма да мога да се изразявам открито пред други хора. Миналата година, излизах за по-пите с приятели гейове и можехме да бъдем открити за нашата сексуална ориентация на улицата в 4 часа сутринта, на път към дома. Няма начин това да се случи сега. Дори когато съм с гаджето си на публично място, никога не показваме привързаност публично по никакъв начин".

Държавите следва да гарантират, че на жертвите на престъпления от омраза ще се предостави достъп до консултации и правна помощ, както и ефективен достъп до правосъдие.

Някои от жертвите, които говориха пред Амнести Интернешънъл не са били информирани за правните действия, предприети след техния доклад в полицията. Някои не са получили шанс да свидетелстват или да участват по друг начин в проучвания. Например Павла, която е жертва на хомофобско насилие в Загреб, разбира след няколко месеца, че извършителят е бил обвинен в дребно престъпление. Тя не е участвала и в делото пред Съда.

В други случаи, на жертвите не е била предоставена никаква подкрепа от държавата. Например, Христина Стоянова, чийто син е бил убит в София, България (виж стр. хх), не е получила никаква психологическа консултация и помощ. "Сега, се срещам с психолог, тъй като ситуацията е изключително трудна за мен и освен това приемам медикаменти. Не мога да спя, в депресия съм. Струва ми се, че по моя случай няма никакъв напредък. Имам впечатлението, че жертвите нямат никакви права. Държавата не ми е оказала никаква подкрепа", каза тя за Амнести Интернешънъл.

Липсата на подкрепа от страна на държавата към жертвите на хомофобски или трансфобски престъпления от омраза може да бъде особено пагубно, когато жертвата е уязвима към множествена дискриминация, например поради неговия или нейния етнически произход или неговата или нейната са работили като проституиращ или бивш проституиращ, както се вижда от случая с Камила в Италия.

КАМИЛА, ИТАЛИЯ

Камила е транс жена, родом от Бразилия. Тя е жертва на трафик в Италия и организирана престъпна група я принуждава да стане проститутка. След няколко години тя успява да остави работата си като проститутка и прекъсне връзките си с престъпната организация. Тя се присъединява към програмата за подкрепа, предназначена за бивши проституиращи, управлявана от транс организацията, настанена е в общинско жилище и си търси работа.

През декември 2011 г., когато излиза от нощен клуб, към нея се приближил мъж, който й направил сексуални намеци. Когато тя отказала, други мъже се присъединили и физически са я нападнали. "Те ме удържаха и ритяха по цялото тяло, когато ме

Гей двойка се държат за ръка по време на годишния гей парад в центъра на Рим, Италия, юни 2013.

събориха на земята, ме ритяха в главата, влачиха ме по улицата и изтръгнаха перуката, която носех. След това един от тях седна на гърдите ми и се опита да ме одуши.... Мислех си, че искат да ме убият и че умирам, загубих съзнание и когато се събудих, бях сама."

"Мисля, че ме биха толкова силно, защото отхвърлих техните сексуални намеци и защото се приема, че тъй като съм транс жена, аз съм склонена да правя секс с тях ... те възприемат отказа ми като обида към тяхната мъжественост."

Тя е приета в болница. Остава хоспитализирана за три месеца, поради сериозността на нараняванията си. Тя става обект на предразсъдъци и дискриминация от болничния персонал, който също не информира полицията за престъплението. Според италианското законодателство, здравни специалисти трябва да подадат официална жалба до съответните органи, ако попаднат на престъпление, което е наказуемо служебно, като в този случай на сериозни телесни повреди. Въпреки това, от болницата не се обаждат в полицията и не подават жалбата. Камила не е била информирана за правата си и когато пожелава да говори с полицията ѝ казват, че може да го направи, но след като бъде освободена от болницата.

Тя отива в полицията, когато се възстановява.
„Питах ме защо съм чакала толкова дълго

и останах с впечатлението, че просто не ми повярваха, защото нараняванията вече ги нямаше..
Никой не ми каза нищо за моите права.”

Камила все още е жертва на дискриминация и заплахи за насилие, заради нейната половата идентичност и нейното минало като проститутка. Тя каза за, Амнести Интернешънъл, че наскоро срещнала човек, който е бил част от организацията, която я е принудила да проституира. Той я преследва и заплашва да я залее киселина.

“Едно е да говорим за гей активисти и друго да говорим за гей обществото като цяло. Гей хората не съобщават за тези инциденти, защото не са явно гейове.”

Петрос, млад гръцки активист

БЕЗНАКАЗАНОСТТА ЗА ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ОТ ОМРАЗА

"Това, което ме кара да търся справедливост е, че не искам да има повече случаи като този. Жертвите, които не смеят да се оплачат, не бива да се страхуват повече. Не е само моя случай. Моят случай има публичност, но има подобни случаи, за които никои не говори"

Христина Стоянова, България.

Безнаказаността за сериозни нарушения на човешките права възниква тогава, когато извършителите не са изправени пред съда. Безнаказаността може да се дължи на липсата на подходящо наказателно законодателство, насочено към справяне с тежки нарушения на човешките права, от неадекватно или предубедено разследване на такива деяния или от неспособността на властите да изправят заподозрените пред съда в случаите, когато резултатите от разследването изискват това.

Безнаказаността не възниква автоматично във всеки случай, когато извършителите остават на свобода. Пълното, безпристрастно, бързо и щателно разследване не е задължително да доведе до идентифицирането на заподозрени във всички случаи. Въпреки това, пренебрегвайки предприемането на необходимите мерки, като например арестуването на заподозрените или забавяне на наказателното преследване на престъпленията от омраза, благоприятстват безнаказаността, което е явно от случая с убийството на Михаил Стоянов.

Христина Стоянова държи снимка на сина си, Михаил Стоянов, в Борисовата градина, където той бе убит през септември 2008 г.

УБИЙСТВОТО НА МИХАИЛ СТОЯНОВ

Рано вечерта на 30 септември 2008 г. Михаил Стоянов, 25-годишният студент по медицина, напуска дома си в София, България, казвайки на майка си Христина, че ще се върне скоро. Същата нощ той е бил брутално убит в Борисовата градина, София, защото е сметнат за гей.

Разследването на това престъпление, довело до арестуването на двама заподозрени през 2010 година. Хомофобският мотив е добре установен по време на разследването, както е потвърдено от прокурорът, отговарящ за делото пред Амнести Интернешънъл през юни 2012 г. В действителност трима свидетели са дали показания, че те са били в Борисовата градина и са видели двамата заподозрени да убиват Михаил и че всички те са част

от група, която претендира, че прочиства парковете от гейове и напада и други мъже само заради това, че смята, че са с различна сексуална ориентация.

Двамата заподозрени били първоначално задържани, а по-късно поставени под домашен арест до края на април 2012 г., когато и двамата са освободени под гаранция, тъй като максималният срок на предварително задържане бил изтекъл. Разследването приключва през май 2012 година. Почти пет години след убийството, процесът на двамата заподозрени все още не е започнал. На 17 декември 2012 г. прокурорът издава обвинителен акт срещу двамата заподозрени в Софийски градски съд. Съдът отхвърля обвинението на основание правни несъответствия. До август 2013 г. друг обвинителен акт не бе издал.

Неуспехът за тези, които са убили Михаил да бъдат изправени пред правосъдието е опустошително за майка му, Христина. Въпреки, че тя активно участва в процеса на разследване, като постоянно търси информация и се съветва със следователите, тя се чувства в безнадеждност и изоставена от властите.

Заподозряните в убийството на Михаил могат да бъдат съдени за убийство, извършено въз основа на "хулиганство" и "по особено жесток начин", две утежняващи вината обстоятелства, но не и за убийство извършено на основата на предполагаемата сексуална ориентация на Михаил. Наказателно преследване на това престъпление, без включването на мотива "омраза" означава, че дискриминационния характер ще остане непризнат.

Протестиращите призовават за справедливост
в случаят на Михаил Стоянов, България, май 2012.

БЪЛГАРИЯ

Българското законодателство не съдържа нито една разпоредба за престъпления от омраза, мотивирани от сексуалната ориентация и половата идентичност. Хомофобските подбуди в най-добрия случай могат да бъдат наказвани като утежняващо вината обстоятелство за "хулиганство". Хулиганство се

определя като непристойно поведение, грубо нарушаване на обществения ред, явно неуважение към обществото (член 325 от Наказателния кодекс).

Правителството иницира обсъждане на промени в Наказателния кодекс в 2010г. и една работна група, включваща и организациите на гражданското общество, бе създадена с целта да изготви нов

Наказателния кодекс. Една чернова в май месец, включваща сексуална ориентация, но не полова идентичност сред списъка на личностни характеристики на базата, на които престъпление от омраза може да бъде извършено.

Данни за хомофобски и трансфобски престъпления от омраза не се събират от властите.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Държавите следва цялостно да адресират престъпленията от омраза на всички основания чрез приемане на необходимото законодателство, насочено към тяхната изрична забрана. Това законодателство трябва да се справи с престъпленията от омраза, извършени въз основа на сексуалната ориентация и половата идентичност, които са забранени

основания за дискриминация по силата на международното право за човешките права.

Държавите следва да гарантират, че на практика, органите на досъдебното производство ще откриват хомофобски и трансфобски мотиви за омраза, свързани с престъпление. Държавите следва да събират задълбочени данни за тези форми на престъпления

въз основа на която да могат да се създадат стабилни политики, които да бъдат успешно прилагани.

Европейският Съюз трябва да приеме ясни стандарти отнасящи се към всички форми на насилие, мотивирано от омраза, включително въз основа на сексуалната ориентация и половата идентичност. Рамковото решение 2008/913/ПВР следва да бъде преразгледано по съответния начин.

© Amnesty International

Амнести интернешънъл делегати
се присъединят към Прайд събитие
в Палермо, Италия, Юни 2013.

ПРЕПОРЪКИ

Държавите трябва да:

- Да се уверят, че техните закони забраняват всички престъпления, извършени срещу лица или имущество, поради реалната им или предполагаема връзка, или принадлежност към група, определена по защитена характеристика;
- Да включат реалната или предполагаемата сексуална ориентация и полова идентичност като защитени характеристики, на базата на които престъпление от омраза би могло да бъде извършено;
- Да се уверят, че разследващите органи са задължени да разследват всеки един предполагаемо хомофобски и трансфобски мотив, или когато има основание да се счита като такъв, който може да има важна роля, но не се споделя от жертвите.
- Да се уверят, че прокуратурата свежда до вниманието на съда хомофобски и трансфобски мотиви за извършване на

престъпление, когато са налице достатъчно доказателства за това.

- Да събереат данни за престъпления от омраза на всички нива, включително и докладване, разследване, наказателно преследване и осъждане. Тези данни трябва да бъдат разграничени по мотив, като следва да се включат изрично сексуалната ориентация и половата идентичност. Тези данни трябва да бъдат направени публично достояние (като се вземе предвид неприкосновеността на личния живот) и органите следва да разработят политики за борба с всички форми на дискриминация въз основа на тези данни;
- Да осигурят на жертвите на престъпления от омраза цялостна и навременна информация за развитието на техните дела, да бъдат изслушани в процеса на съдебното производство и да бъдат снабдени с правна и психологическа подкрепа, когато това е необходимо;
- Да осигурят на полицията, съдебните органи и здравните специалисти общо обучение за дискриминация, включително за дискриминационни действия на база

сексуална ориентация и полова идентичност и специфично обучение за престъпления от омраза.

ЕС трябва да:

- Преразгледа Рамковото решение 2008/913/ПВР за да гарантира, че то изчерпателно покрива всички форми на престъпленията от омраза, включително тези, извършени въз основа на сексуалната ориентация и половата идентичност. Всеки преработен инструмент следва да включва принципи, изискващи държавите да въведат необходимите мерки, за да гарантират, че предполагаемите мотиви на омраза ще бъдат изцяло взети предвид от компетентните органи в отделните фази на разследването;
- Да се уверят, че жертвите на престъпления от омраза в страните-членки на ЕС имат равен достъп до правата, защитени от Директивата (Директива 2012/29) за защита на правата на жертвите.

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

Amnesty International е глобално движение с повече от 3 милиона последователи, членове и активисти в над 150 страни и територии, които провеждат кампании за прекратяване на тежки нарушения на правата на човека.

Нашата визия е всеки човек да се ползва от правата си по Всеобщата декларация за правата на човека и по другите международни стандарти в областта на правата на човека.

Ние сме независими от правителства, политически идеологии, икономически интереси и религии и се финансираме главно от членовете си и от публични дарения.

Индекс: EUR 01/014/2013
Bulgarian

септември 2013

Amnesty International
International Secretariat
Peter Benenson House
1 Easton Street
London WC1X 0DW
United Kingdom

amnesty.org